

Cuprins

Introducere	11
PARTEA I – APARIȚIA MASONERIEI	15
CAPITOLUL I – La început a fost...	17
Din Neolitic spre un teren mai solid	17
Teoria megalitică	19
Teoria egipteană	21
Teoria mistică	23
Teoria Templierilor	28
Teoria medievală	34
CAPITOLUL II – Nașterea masoneriei	37
Înainte de Anderson	37
Constituțiile lui Anderson și prima Mare Lojă a Angliei	41
PARTEA A II-A – FARSORI ȘI REVOLUȚIONARI	51
CAPITOLUL III – Regi, inovatori și iluminați	53
Masoneria intră în înalta societate	53
Noile mișcări	62
CAPITOLUL IV – De la Casanova la Cagliostro	67
Casanova, Don Juan-ul italian	68
Cagliostro, fondator de loji, întemeietor de obediențe	79

CAPITOLUL V – Masonii și revoluția (I): de la Illuminati la Revoluția americană	99
Illuminati	101
Revoluția americană	104
CAPITOLUL VI – Masonii și revoluția (II): Revoluția franceză	113
Începutul Revoluției	113
Convenția	116
Teroarea	119
PARTEA A III-A – DE LA NAPOLEON LA NAPOLEON AL III-LEA	123
CAPITOLUL VII – Napoleon controlează masoneria	125
Napoleon aduce masoneria în Spania	128
Napoleon este învins de un fost mason	132
CAPITOLUL VIII – Masoneria și revoluțiile din secolul XIX	137
Restaurația	137
De la un rege mason la alt rege mason	139
Masoneria sub foc încrucișat (I): Europa	140
Masoneria sub foc încrucișat (II): asasinarea lui William Morgan și mișcarea anti-masonică	145
CAPITOLUL IX – Masoneria anihilează imperiul spaniol ...	157
Masoneria și insurecția mexicană	157
Loja Lautaro și emanciparea Americii Latine	160
CAPITOLUL X – Revoluții eșuate, revoluții triumfătoare ..	171
Masonii preiau puterea în Spania... ..	171
...și o pierd	177

CAPITOLUL XI – De la Revoluția din 1848 la căderea lui Napoleon al III-lea	181
De la revoluția din 1848 la cel de-al doilea Imperiu	181
Căderea lui Napoleon al III-lea și Revoluția din 1870	186
PARTEA A IV-A – CONEXIUNEA OCULTISTĂ	191
CAPITOLUL XII – Aportul spiritual (I): mormonismul	193
Îndoielnicele revelații ale lui Joseph Smith Jr.	193
Cartea lui Mormon	199
Noi revelații	210
Smith, mormonul	211
CAPITOLUL XIII – Aportul spiritual (II): sectele milenariste	223
De la adventism la Știința Creștină	223
Un mason pe nume Charles Taze Russell	238
CAPITOLUL XIV – Aportul spiritual (III): noul avânt ocultist	257
Albert Pike	257
De la Eliphas Levi la Societatea Teozofică	263
De la Golden Dawn la Aleister Crowley	268
PARTEA A V-A – O LUME ÎN CĂUTAREA UNUI SENS	277
CAPITOLUL XV – Polemica anti-masonică	279
Scandalul Taxil	279
Antisemitismul se alătură polemicii	285
<i>Protocoloalele înțelepților Sionului</i> sau evreii sunt vinovați	292

CAPITOLUL XVI – Masoneria câștigă teren	303
Trecerea într-un nou secol	303
Masoneria ajută revoluția (I): Spania, de la moartea lui Ferdinand al VII-lea la Restaurație	306
Masoneria ajută revoluția (II): Spania, de la Restaurație la atentatul din 1906	310
Masoneria ajută revoluția (III): Dezastrul din 1898 ..	317
CAPITOLUL XVII – De la Junii Turci la mișcările fasciste ..	323
Masoneria triumfă în Turcia	323
Masoneria în Revoluția rusă	326
Masoneria în Revoluția mexicană	331
Masoneria și mișcările fasciste	334
PARTEA A VI-A – ROLUL MASONERIEI ÎN MAREA CRIZĂ SPANIOLĂ DIN SECOLUL XX	341
CAPITOLUL XVIII – Masoneria și cea de-a doua Republică spaniolă (I): proclamarea	343
Sfârșitul unui sistem	343
De la lojile flotante la proclamarea celei de-a doua Republici	345
Masoneria atacă aparatul de stat republican	354
Masoneria modelează Constituția celei de-a doua Republici	358
CAPITOLUL XIX – Masoneria și cea de-a doua Republică spaniolă (II): de la cei doi ani de guvernare republicano-socialistă la revolta din 1934	365
Cei doi ani de guvernare republicano-socialistă	365
1934: PSOE și naționaliștii se ridică împotriva guvernului legitim al Republicii	372

CAPITOLUL XX – Masoneria și cea de-a doua Republică spaniolă (III): războiul civil	385
1936: masonii se divizează	385
Sovieticii îi condamnă pe masoni	411
Concluzie: din 1945 spre viitor	419
ANEXA I – Câteva texte relevante pentru istoria masoneriei	431
ANEXA II – Lista alfabetică a deputaților «masoni» din cadrul Adunării Constituante din 1931	498
ANEXA III – Procentul deputaților masoni pe grupări politice	505
ANEXA IV – Componența comisiei parlamentare însărcinate cu redactarea Constituției celei de-a doua Republici	506
ANEXA V – Câteva diferențe doctrinare dintre masonerie și creștinism	507
Bibliografie	513
Ilustrații	559

CAPITOLUL I

La început a fost...

Din neolitic spre un teren mai solid

Chestiunea originilor istorice ale masoneriei reprezintă unul dintre primele aspecte pe care trebuie să le abordeze un istoric ce își propune să studieze un fenomen atât de deosebit. De la bun început, trebuie menționat că nici măcar masonii – sau izvoarele documentare referitoare la aceștia – nu au o opinie unanimă în această privință. Pentru un număr destul de mare de masoni, începuturile masoneriei se regăsesc în Constituțiile lui Anderson de la începutul secolului XVIII, iar orice încercare de a identifica o origine anterioară nu reprezintă decât o aberație lipsită de sens și fundament. Dar, deși existența acestui curent de opinie nu poate fi negată, acesta nu a fost dominant de-a lungul timpului – și nu este nici în prezent – iar acest fapt contribuie la explicarea manifestărilor diverse pe care le-a cunoscut masoneria de-a lungul secolelor. De exemplu, în Biblia masonică Heirloom,¹ în capitolul de întrebări și răspunsuri referitoare la masonerie, se fac, printre altele, următoarele afirmații:

Î. Care este vechimea probabilă a masoneriei?

R. Este o teorie acceptată că masoneria se trage din misterele antice...

...

Î. Nemrod. Cine a fost?

R. Tradiția spune că a fost mason și că a folosit 60.000 de lucrători pentru a construi Ninive.

...

Î. Care sunt cele 12 origini ale masoneriei general acceptate?

R. Religia patriarhală, misterele antice, templul lui Solomon, cruciații, Cavalerii Templieri, colegiile romane de meșteșugari, rozicrucienii, Oliver Cromwell – din rațiuni politice –, aspirantul la restaurația Casei de Stuart, tronul Angliei, sir Christopher Wren, Dr. Désaguliers și alții – în 1717.

Din punct de vedere istoric, o mare parte dintre aceste afirmații sunt aberante și chiar ridicole – puritanul Cromwell fondator al masoneriei! – dar scot în evidență faptul că înșiși masonii nu ezită, chiar și în momentul de față, să situeze originile masoneriei în cea mai îndepărtată Antichitate și că o asociază în mod evident cu o serie de religii cu caracter păgân și misteric. Nu se poate pune, deci, la îndoială faptul că, la începutul secolului XXI, teoriile pe această temă nu sunt puține la număr.

Teoria megalitică

Potrivit lui C. Knight și R. Lomas,² masoneria își are originile în triburile care, în perioada preistorică, au desăvârșit construcția monumentelor megalitice și, în special, a aceloră în care se combină – după toate probabilitățile, trebuie specificat – măiestria în domeniul construcției și al astronomiei. Acesta ar fi, se presupune, cazul templului Newgrange de pe râul Boyne și al faimosului Stonehenge. Prin urmare, potrivit acestor autori, masoneria exista deja într-o perioadă de timp situată între anii 7100 și 2500 î.Hr. Toată această știință concentrată în jurul unor observatoare astronomice – aparatul lui Uriel, pentru a utiliza termenii lui Knight și Lomas – ar fi fost adusă în Orient înainte de un potop care a devastat pământul și care a avut loc, se pare, în jurul anului 3150 î.Hr.

Această știință – ocultă, prin definiție – s-a păstrat, se spune, datorită preoților evrei de la Templul lui Solomon. De aici ar fi preluat-o Templierii în secolul XII d.Hr.

Prin urmare, conform acestei teorii, știința masonică își are originea în preistorie și a fost cultivată în cadrul unor grupări de astronomi învățați care, înainte de Potopul Universal, au transmis-o în Orient. Această explicație a originilor masoneriei prezintă, la acest punct, elemente comune cu alte două teorii care, așa cum vom vedea, au o vechime mai mare. Ne referim la teoriile care asociază nașterea masoneriei cu construirea Templului lui Solomon și cu Cavalerii Templieri, cu două mii două sute de ani mai târziu.

Teoria megalitică suscită polemici istorice de o intensitate deosebită. Pentru început, nu se poate demonstra că edificatorii preistorici ai templului Stonehenge, pentru a cita un exemplu binecunoscut, ar fi fost astronomi și cunoscători ai unei științe ezoterice oculte. În realitate, în momentul de față putem face doar speculații cu privire la utilitatea acestui monument, întrucât ne lipsesc izvoarele documentare care ar putea clarifica enigma.

Și mai neîntemeiată este teoria conform căreia presupușii înțelepți de la Stonehenge și-ar fi transmis cunoștințele în Orient mai înainte de așa-numitul Potop Universal, petrecut în mileniul patru înainte de Hristos. Fără îndoială, practic toate mitologiile și religiile din Antichitate fac referire la un potop, iar coincidențele ar trebui să îi invite la reflecție pe antropologi și istorici, dar de aici până la a afirma că, înainte de acest potop, înțelepții constructori de megaliti au ajuns în Orient, este o distanță foarte mare.

Nu mai puțin lipsită de teme istoric este afirmația potrivit căreia această știință megalitică a fost depozitată în mâinile preoților evrei care au construit Templul lui Solomon. În iudaismul din epoca solomonică nu se regăsește niciun vestigiu al unor religii ce practicau cultul față de aștri – cum a fost, probabil, cel practicat de constructorii monumentului Stonehenge – și, chiar dacă izvoarele istorice ne vorbesc despre construcția Templului lui Solomon, aceasta nici nu a fost realizată de preoții evrei, nici nu a fost asociată vreunui rit cu caracter ocultist. Totuși, vom aborda acest aspect, ca și pe cel referitor la Cavalerii Templieri, în paginile următoare.

Teoria egipteană

Teoria megalitică preia, fără îndoială, o serie de elemente din alte explicații referitoare la originea masoneriei. Cu toate acestea, nu este nici pe departe cea mai răspândită, nici măcar în rândul celor care insistă să atribuie societății secrete un vechi arbore genealogic. De un mai mare prestigiu se bucură, de exemplu, adepții teoriei potrivit căreia originea masoneriei se situează în Egiptul antic. Acesta este cazul altor autori masoni, printre care un loc de frunte îl ocupă Christian Jacq. Romancier de succes, Jacq a trecut de la cărțile de ezoterism – ezoterism impregnat în mare măsură de doctrina masonică – la scrierea unor romane a căror acțiune este situată în Egiptul antic și al căror mesaj masonic este, de multe ori, prea puțin subtil. În opinia lui Jacq, originea masoneriei este legată de țara faraonilor, unde se pare că ar fi apărut ca societate secretă, responsabilă nu numai cu transmiterea tainelor meșteșugărești, ci, în special, a unei înțelepciuni ezoterice.

Jacq a dezvoltat această teorie în câteva dintre romanele sale într-o manieră prea puțin voalată – ca, de exemplu, în *Templul regelui Solomon* –, dar a fost chiar mai explicit în lucrările sale dedicate masoneriei.³ În aceste lucrări, Jacq, care este mason, afirmă categoric că originea societății secrete nu poate fi situată în anul 1717, odată cu Constituțiile lui Anderson, așa cum se susține adesea,⁴ că originea sa datează din vremea lui Adam⁵ și, desigur, că Egiptul a jucat un rol determinant în configurarea sa.⁶

Argumentele utilizate de Jacq se dovedesc a fi extrem de fragile din punct de vedere istoric, nu numai în ceea ce privește referirile la originea egipteană a masoneriei, ci și asocierile cu diferite religii misterice din Antichitate. În ciuda tuturor neajunsurilor, această teorie este de un enorm interes pentru istorici, nu pentru că ar dezvălui adevăratele rădăcini ale masoneriei, ci pentru că semnalează originea pe care și-a atribuit-o masoneria de-a lungul timpului. Este vorba de o origine ezoterică, asociată unor culte inițiatice și ocultiste constituite în sânul păgânismului și impregnată de interpretări spirituale care intră în conflict direct cu mesajul transmis de Biblie. Este suficient să semnalăm în acest sens că, după cum arată chiar Jacq, Adam nu este în tradiția masonică omul care l-a nesocotit pe Dumnezeu și a provocat astfel suferințele neamului omenesc, ci, din contră, «predecesorul inițiat care a dat formă tradiției ezoterice și a transmis-o generațiilor viitoare». ⁷ Masoneria nu ar fi, prin urmare, o societate filantropică sau umanitară ci, în esență, păstrătoarea unor «idealuri “inițiatice”», ⁸ a unor idealuri prezente în religia Egiptului antic, în religiile misterice din Antichitate și într-o serie de mișcări gnostice și ocultiste ulterioare.

Presupusa linie istorică ce unește fenomene atât de diferite ca mitraismul, Pitagora sau zidarii egipteni este imposibil de demonstrat dintr-o perspectivă istoriografică. Cu toate acestea, așa cum vom vedea, a devenit, odată cu trecerea secolelor, o constantă deloc marginală sau tangențială în istoria masoneriei.